

Vlaams
Parlement

stuk **1427** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 12 januari 2012 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

houdende wijziging van het decreet van 15 juli 1997
houdende de Vlaamse Wooncode,
wat betreft de beleidsondersteunende opdracht
voor het beleidsveld Woonbeleid

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	7
Advies van de Vlaamse Woonraad	11
Advies van de Raad van State	17
Ontwerp van decreet	23

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Algemene toelichting

Situering

Op 1 juli 2011 werd de beleidsuitvoerende opdracht inzake onroerend erfgoed van het agentschap R&E (Ruimte en Erfgoed) overgedragen naar het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed. Op 1 oktober 2011 werd hetzelfde agentschap (inmiddels RO) opgeheven en werden de resterende opdrachten inzake ruimtelijke ordening overgedragen aan het Departement RWO (Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed).

Het regeerakkoord ‘Vlaanderen 2009-2014. Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden. Voor een vernieuwende, duurzame en warme samenleving’ houdt de doelstelling in om van de Vlaamse overheid een slagkrachtige overheid te maken. Het regeerakkoord heeft het onder meer over een klantvriendelijke en meer probleemoplossende overheid, over het terugdringen van de verkokering en over een transparante dienstverlening. Vanuit deze beleidsopties en vanuit het gegeven dat het Vlaamse woonbeleid een toegenomen juridische en financiële complexiteit kent, is er, vanuit de lokale besturen en de woonactoren, vraag naar een herkenbare, transparante en verantwoordelijke woonadministratie, die in dialoog gaat met de maatschappelijke actoren.

De overheidstaken in het beleidsveld Wonen zitten vandaag verspreid over het Departement RWO (beleidsondersteuning algemeen en taken van beleidsuitvoering), het IVA (intern verzelfstandigd agentschap) Wonen-Vlaanderen (beleidsondersteuning lokaal woonbeleid en taken van beleidsuitvoering), het IVA Inspectie RWO (wooninspectie en toezicht op woonactoren) en het EVA (extern verzelfstandigd agentschap) Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) (ondersteuning sociale woonprojecten en woonactoren). Uitgezonderd Inspectie RWO nemen voormelde entiteiten zowel taken op voor de beleidsvoorbereiding, -uitvoering, -evaluatie, -ondersteuning en -monitoring. Voor de lokale besturen en de woonactoren heeft dat geleid tot een complex landschap en een complexe regelgeving, met een onoverzichtelijke taakverdeling wat de dienstverlening, de verantwoordelijkheidsafbakening en de financiering van actoren en projecten betreft.

Door een vereenvoudiging van de structuren zal de interne samenwerking binnen de woonadministratie verbeteren en kunnen de beleidsvoorbereidende en de beleidsuitvoerende opdrachten beter op elkaar afgestemd worden, zodat de versnipperde inzet van mensen, middelen en kennis teruggedrongen kan worden. In de huidige werking maakt de versnippering van de toegewezen taken tussen de beleidsvoorbereidende entiteiten en de uitvoerende entiteiten de samenwerking niet gemakkelijk, waardoor efficiëntiewinsten op het vlak van kwalitatieve en transparante dienstverlening, eenduidige communicatie en optimale gegevensuitwisseling voorlopig uitblijven.

Als ondersteuner van de lokale besturen heeft Wonen-Vlaanderen een grote kennis van de gemeentelijke woonsituatie dankzij de terreinwerking van zijn buitendiensten. Die kennis wordt op dit moment niet optimaal benut bij de beoordeling van lokale aspecten (lokale toewijzingsreglementen, het recht van voorkoop, machtigingen tot onteigening, gemeentelijke kamerreglementen enzovoort) die behandeld worden in het Departement RWO. Precies omwille van zijn praktische kennis van de instrumenten bij zijn beleidsuitvoerende en lokaal ondersteunende rol en omwille van zijn inzicht in de werking van het financiële en juridische instrumentarium voor het beleidsveld Wonen wordt Wonen-Vlaanderen al geruime tijd zeer nauw betrokken bij de voorbereiding van de regelgeving, ook voor aspecten die niet tot de eigen taakstelling van het agentschap behoren. Wat betreft de

premiestelsels en de normering van de woonkwaliteit neemt het agentschap in de meeste gevallen bovendien zelf de beleidsvoorbereidende rol helemaal op zich.

Vanuit zijn beleidsevaluerende rol en zijn rol met betrekking tot de monitoring beschikt het Departement RWO dan weer over gegevens over regionale trends die uiterst nuttig zijn voor de buitendiensten van Wonen-Vlaanderen, met het oog op een coherente regionale beoordeling van lokale wooninitiatieven.

Door een organisatorische inbedding van de processen van de afdeling Woonbeleid van het departement en van de processen van Wonen-Vlaanderen in één entiteit en door de onderlinge afstemming van de dossiermatige opvolgingsdata van Wonen-Vlaanderen op de meer beleidsmatige data van de afdeling Woonbeleid kunnen de dwarsverbanden tussen de beleidsvoorbereiding en de beleidsuitvoering versterkt worden.

De integratie van de beleidsondersteunende taken in Wonen-Vlaanderen

De integratie van de opdrachten (van het Departement RWO) voor het beleidsveld Wonen in het agentschap Wonen-Vlaanderen wordt gekaderd in de uitvoering van het Vlaams regeerakkoord, met als belangrijkste doelstellingen een klantvriendelijke en probleemoplossende overheid, het terugdringen van de verkokering, een transparante dienstverlening en een duidelijke communicatie. Door de integratie van een belangrijk deel van de beleids- en beheerscyclus in één entiteit kunnen ook de beschikbare resources in het beleidsveld Wonen zowel procedureel als procesmatig beter ingezet en op elkaar afgestemd worden.

Het regeerakkoord vraagt aandacht voor een doeltreffende administratieve vereenvoudiging. Dat impliceert een efficiënte inzet van ICT-middelen en verhoogde inspanningen om te komen tot een geïntegreerde uitbouw van het intra- en interbestuurlijk gegevensverkeer. De uitbouw van authentieke gegevensbronnen, de eenmalige opvraging van gegevens en een maximale gegevensdeling tussen overheden, kan substantiële efficiëntiewinsten opleveren in termen van kwaliteit, snelheid en transparantie van de overheidsdienstverlening. De creatie van uniforme gegevensbronnen en databanken op het niveau van het beleidsdomein RWO bleek in het verleden niet evident. Door het opzetten van herkenbare beleidsvelden met duidelijke verantwoordelijkheid zal ook beter kunnen ingezet worden op data-uitwisseling tussen de beleidsvelden van het ministerie en ook daarbuiten. Prioritair moet er nu ingezet worden op een optimale afstemming tussen de databanken van de agentschappen VMSW, Wonen-Vlaanderen en Inspectie RWO, en op een maximale gegevensdeling binnen het beleidsveld Wonen, zowel wat betreft financiële, fiscale en vermogensgegevens, gegevens inzake sociale zekerheid, huurcontracten, uithuiszettingen enzovoort, als wat betreft geodata. De inhoudelijke sturing van het ICT-instrumentarium wordt daarom binnen het beleidsdomein RWO opgesplitst.

De beoogde transitie heeft ook gevolgen voor de organisatie van de juridische ondersteuning binnen het beleidsdomein. In de praktijk wordt ervaren dat het wooninstrumentarium zodanig complex en specifiek is, dat de horizontale juridische dienst, die tot op heden de drie beleidsvelden moest opvolgen, onvoldoende zicht heeft op de regelgeving inzake Wonen. Om een efficiënte inzet van personeel te kunnen garanderen, is een afsplitsing van de juridische dienstverlening rond Wonen dan ook aangewezen.

Het takenpakket van Inspectie RWO en van de VMSW wordt door de integratie van de beleidsondersteunende opdracht in Wonen-Vlaanderen niet of hoogstens marginaal beïnvloed. Wat de VMSW betreft loopt er inmiddels nog een onderzoek naar de ESR-neutraliteit van sommige opdrachten (ESR: Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen).

Rekening houdend met de opties die met betrekking tot de organisatie van de managementondersteunende functies genomen werden op het niveau van de Vlaamse Regering,

blijft de Management Ondersteunende Dienst (MOD) van het beleidsdomein diensten leveren voor het volledige ministerie (departement en IVA's). De MOD functioneert vandaag in het Departement RWO. In functie van het realiseren van een slagkrachtige overheid zal de MOD betrokken worden in het concept van dienstencentra die autonoom zullen functioneren.

2. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Dit artikel vergt geen commentaar

Artikel 2

Gelet op de beoogde integratie van de beleidsondersteunende opdracht voor het beleidsveld Woonbeleid in Wonen-Vlaanderen, dat al vanaf zijn oprichting belast is met de ondersteuning van het lokaal woonbeleid, wordt de vermelding van het departement bij de begripsbepalingen overbodig.

Artikel 3

Voortaan zorgt Wonen-Vlaanderen zelf voor de opstelling van het beleidsmatig investeringsprogramma voor woonprojecten. Het voorafgaand advies is dus niet meer vereist.

Artikel 4

De verzameling en verspreiding van de voor de ontwikkeling van het woonbeleid noodzakelijke en nuttige gegevens wordt toevertrouwd aan Wonen-Vlaanderen.

Artikel 5

Zie bespreking van artikel 3.

Artikel 6

De inwerkingtreding van de wijziging moet samenlopen met de effectieve overdracht naar Wonen-Vlaanderen, die gepland is voor 1 januari 2012.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie,

Freya VAN DEN BOSSCHE

VOORONTWERP VAN DECREET

Voorontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, wat betreft de beleidsondersteunende opdracht voor het beleidsveld Woonbeleid.

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 2, §1, eerste lid, van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, vervangen bij het decreet van 29 april 2011, wordt punt 2° opgeheven.

Art. 3. In artikel 22, §2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 maart 2006 en gewijzigd bij het decreet van 27 maart 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid wordt de zinsnede “het departement na advies van” opgeheven;
- 2° in het derde lid wordt de zinsnede “het departement en na advies van de entiteit, vermeld in het eerste lid, en” vervangen door de zinsnede “de entiteit, vermeld in het eerste lid, en na advies”.

Art. 4. In artikel 24, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 24 maart 2006, worden de woorden “het departement” telkens vervangen door de zinsnede “de entiteit, vermeld in artikel 22, §2, eerste lid,”.

./..

Art. 5. In artikel 33, §3, tweede lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 24 maart 2006, worden de woorden “, het departement” opgeheven.

Art. 6. Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse regering vast te stellen datum.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie,

Freya VAN DEN BOSSCHE

ADVIES VAN DE VLAAMSE WOONRAAD

Vlaamse Woonraad

Strategische Adviesraad

Vlaamse Woonraad

Koning Albert II-laan 19 bus 12
1210 Brussel
vlaamse.woonraad@rwo.vlaanderen.be
www.vlaamsewoonraad.be

Advies 2011/13

datum	18 oktober 2011
bestemming	Mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie
onderwerp	Advies inzake de regelgeving met het oog op de integratie van de beleidscyclus wonen in het intern verzelfstandigd Agentschap Wonen - Vlaanderen

1. Situering

Met het oog op de integratie van de beleidsondersteunende processen binnen het intern verzelfstandigd agentschap (IVA) Wonen - Vlaanderen keurde de Vlaamse Regering op 30 september 2011 een ontwerpdecreet, met bijhorend ontwerp van besluit, principieel goed. De adviesvraag over het ontwerpdecreet is aan de Vlaamse Woonraad voorgelegd op 7 oktober 2011. De Vlaamse Woonraad acht het wenselijk zich uit te spreken over de totaliteit van het dossier, hoewel formeel geen advies wordt gevraagd over het ontwerp van besluit. De Vlaamse Woonraad heeft het advies op 13 oktober 2011 goedgekeurd en op 18 oktober 2011 bezorgd aan de minister bevoegd voor wonen.

2. Opzet

Binnen het beleidsdomein Ruimtelijk Ordening, Wonen en Onroerend erfgoed (RWO) heeft de Vlaamse regering een (organisatorisch) transitietraject opgezet. Voor wat betreft de beleidsvelden Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed zijn de nodige stappen reeds gezet (onder meer de definitieve goedkeuring van de besluiten van de Vlaamse Regering van 09 september 2011 inzake de integratie van de processen Ruimtelijke Ordening in het departement en de opheffing van het intern verzelfstandigd agentschap Ruimtelijke Ordening).

Met de voorliggende ontwerpen van decreet en besluit wordt het transitietraject binnen het beleidsveld wonen juridisch geregeld. De beleidsondersteuning wordt overgeheveld van het departement naar het IVA Wonen – Vlaanderen. Hiermee wordt de beleidsondersteuning en –uitvoering geïntegreerd in één administratieve entiteit. De overheveling vereist eveneens de aanpassing van talrijke inhoudelijke besluiten (daar waar opdrachten toegekend zijn aan de beleidsafdeling wonen van het departement RWO).

3. Doelstellingen

De vooropgezette doelstellingen - onder meer het bewerkstelligen van een grotere transparantie en klantvriendelijkheid binnen de processen, het tegengaan van verkokering in de administratieve organisatie van het beleidsveld wonen - zijn zonder meer legitiem en worden onderschreven. De Vlaamse Woonraad acht de effectieve realisatie van deze doelstellingen cruciaal en dringt aan om in het verdere (transitie)traject hieraan voldoende aandacht te blijven besteden (waar nodig dienen afdoende garanties te worden ingebouwd). Verder kan worden verwacht dat het samenbrengen van de opdrachten in één entiteit resulteert in efficiëntiewinsten. De Vlaamse Woonraad meent dat deze efficiëntiewinsten meer zichtbaar moeten zijn, en er aangegeven wordt waar deze kunnen worden gerealiseerd.

4. Inhoudelijke integratie beleidscyclus

De Vlaamse Woonraad meent dat met de voorgestelde reorganisatie de eenheid van beleidscyclus (uitvoering, evaluatie en beleidsondersteuning) binnen het beleidsveld wonen meer optimaal kan worden bewerkstelligd. Er wordt voorgesteld de verantwoordelijkheid voor de opvolging van de volledige beleidscyclus toe te bedelen aan één entiteit (IVA Wonen – Vlaanderen). Wanneer het beleid wordt gekenmerkt door een sterk instrumentele inslag - wat momenteel het geval is met het Vlaamse woonbeleid - kan een bundeling voordelen bieden. De sterke graad van juridisering en de techniciteit van de regelgeving vereist immers een nauwe band tussen beleidsuitvoering en beleidsvoorbereiding. Vanuit dit oogpunt kan het organisatorisch verankeren van de diverse processen binnen één entiteit disfuncties voorkomen.

Het voorstel herstelt eveneens de één op één relatie met de minister (het departement RWO werd destijds aangestuurd door drie bevoegde ministers). Ook deze laatste keuze kan de beleidsvoering ten goede komen.

5. Vereenvoudiging

De Vlaamse Woonraad meent dat het voorstel het administratief - organisatorische landschap vereenvoudigt en voor de actoren op het terrein meer duidelijkheid met zich mee kan brengen. Zo dient voor de ondersteuning en de goedkeuring van de lokale toewijzingsreglementen voortaan één entiteit te worden aangesproken. Ook wordt voorgesteld diverse soorten beroepsverzoekschriften administratief te behandelen door het IVA Wonen - Vlaanderen. Voor de actoren houdt dit alles een verbetering in. Verder kunnen door de overheveling her en der procedurestappen geschrapt worden. Dit is onder meer het geval in de procedure van de programmatie van de sociale huisvestingsprojecten.

De Vlaamse Woonraad kan de vereenvoudiging en de overheveling van opdrachten onderschrijven, maar wenst te wijzen op mogelijke tegengestelde rollen die het IVA Wonen – Vlaanderen moet vervullen. Onder meer op vlak van het lokaal woonoverleg en de programmatie moet worden nagegaan of de overheveling niet leidt tot een tegenstelling in de effectieve ondersteuning op het terrein en de latere opdracht inzake voorbereiding van beslissingen door de bevoegde minister. De Vlaamse Woonraad dringt erop aan dat de ondersteunende rol op het terrein maximaal coherent is met beslissingen

in latere fasen van het proces. Eenzelfde opmerking geldt voor de interpretatie die zal worden verleend aan de regelgeving en het toezicht erop.

6. Ondersteuning actoren

Na Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) ontstond in het beleidsveld wonen onduidelijkheid over de ondersteunende opdrachten vanuit de betrokken entiteiten naar de diverse woonactoren. Welke entiteit diende welke ondersteuningsopdracht op te nemen? De Vlaamse Woonraad meent dat de onduidelijkheid nog niet volledig is weggewerkt, en vraagt hiervoor extra aandacht in het kader van voorliggende overheveling van opdrachten. Zal de interpretatie van de regelgeving en het duiden van nieuw instrumentarium opgenomen worden door het IVA Wonen – Vlaanderen, ook wat betreft de sociale huisvestingsmaatschappijen? Eveneens in dit kader kan het advies van 6 september 2011¹ in herinnering worden gebracht. Hier heeft de Vlaamse Woonraad gepleit voor een ruime invulling van de ondersteuning van de sociale verhuurkantoren op vlak van woningkwaliteit. Volgens de raad dient dit zowel de vorming als de effectieve begeleiding in de uitvoering van de woonkwaliteitsbewaking te kunnen omvatten.

7. Organisatorische keuzes

Binnen het beleidsdomein RWO wordt het transitietraject in de steigers gezet voor alle betrokken beleidsvelden. De Vlaamse Regering heeft hierbij geopteerd om de uitvoerende processen Ruimtelijke Ordening onder te brengen in het departement. Voor het beleidsveld Wonen wordt de integratie bewerkstelligd in het intern verzelfstandigd agentschap Wonen – Vlaanderen. Hiermee wordt een herpositionering voorgesteld die niet strookt met de BBB principes van scheiding van beleidsondersteuning en –uitvoering (desgevallend dient het BBB kaderdecreet te worden aangepast).

De Vlaamse Woonraad spreekt zich niet uit over de specifieke (organisatorische) keuzes van BBB, maar beklemtoont wel het belang van een optimale administratieve omkadering waarbinnen een efficiënt woonbeleid mogelijk wordt. De Vlaamse Woonraad meent hierbij dat de keuze voor structuren ten dienste moet staan van het te voeren beleid en de vooropgezette doelstellingen. Vanuit dit oogpunt kan voorliggend voorstel een eerste stap vormen voor een meer geïntegreerde en efficiënte beleidsvoering binnen het beleidsveld wonen. Tevens meent de Vlaamse Woonraad dat een zekere continuïteit in de organisatie van de administratieve geboden is (zowel voor de duidelijkheid naar actoren op het terrein als voor de goede uitvoering van de opdrachten van de administratie zelf).

¹ Vlaamse Woonraad (2011) *Advies over het voorontwerp van decreet tot overname van personeelsleden van de vzw Vlaams Overleg Bewonersbelangen door de VMSW en IVA Wonen – Vlaanderen*, Advies 2011/11 van 6 september 2011. www.vlaamsewoonraad.be

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 50.521/3
VAN 17 NOVEMBER 2011

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, derde kamer, op 26 oktober 2011 door de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet ‘houdende wijziging van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, wat betreft de beleidsondersteunende opdracht voor het beleidsveld Woonbeleid’, heeft het volgende advies gegeven:

50.521/3

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

Dat onderzoek geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

50.521/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren	P. LEMMENS,	kamervoorzitter,
	J. SMETS,	
	B. SEUTIN,	staatsraden,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de Heer F. VANNESTE, auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

A.-M. GOOSSENS

P. LEMMENS

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 2, §1, eerste lid, van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, vervangen bij het decreet van 29 april 2011, wordt punt 2° opgeheven.

Art. 3. In artikel 22, §2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 maart 2006 en gewijzigd bij het decreet van 27 maart 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede “het departement na advies van” opgeheven;

2° in het derde lid wordt de zinsnede “het departement en na advies van de entiteit, vermeld in het eerste lid, en” vervangen door de zinsnede “de entiteit, vermeld in het eerste lid, en na advies”.

Art. 4. In artikel 24, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 24 maart 2006, worden de woorden “het departement” telkens vervangen door de zinsnede “de entiteit, vermeld in artikel 22, §2, eerste lid,”.

Art. 5. In artikel 33, §3, tweede lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 24 maart 2006, worden de woorden “, het departement” opgeheven.

Art. 6. Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

Brussel, 9 december 2011.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie,

Freya VAN DEN BOSSCHE